

Blue Jean

Engeland 1988. Jean is LO-leerkracht op een middelbare school. Ze houdt werk en privé strikt gescheiden omdat ze niet klaar is om op haar werk open te zijn over haar seksualiteit. Wanneer de conservatieve regering van Thatcher een wet aanneemt die de promotie van homoseksualiteit verbiedt, probeert ze haar dubbellevens nog meer gescheiden te houden. Door de komst van een nieuwe leerlinge wordt Jean uiteindelijk toch gedwongen keuzes te maken.

Deze intieme, indrukwekkende debuutfilm won niet minder dan vier British Independent Film Awards, waaronder die voor de Beste Hoofdrol en Beste Debuterend Scenarioschrijver. Actrice Rosy McEwen overtuigt volledig in haar rol als Jean, een diepmenselijk hoofdpersonage vol twijfel en spijt, dat voorbij gaat aan sloganese clichés als 'wees gewoon jezelf'. Met blauw als hoofdkleur en een heerlijke gruisige, korrelige cinematografie is *Blue Jean* niet alleen een perfecte weergave van de tijdgeest van de jaren '80, maar ook een pakkende karakterstudie die de verstikkende impact toont van ontkenning en voortdurende angst om ontmaskerd te worden.

Regie: Georgia Oakley
Met: Rosy McEwen, Kerrie Hayes,
Lucy Halliday, e.a.
VK, 2022
Duurtijd: 1u37

BINNENKORT

film op maandag
Lou Reed: Berlin
ma 25.09.23 – 20u30

Sisi & Ich
di 26.09.23 – 20u30

Films rond het thema 'veerkracht',
centraal thema van de tiendaagse van
de Geestelijke Gezondheid

Rebels
di 3.10.23 – 15u

Last Dance
di 3.10.23 – 20u30

Small, Slow but Steady
di 10.10.23 – 20u30

Asteroid City
di 17.10.23 – 20u30

Roter Himmel
di 24.10.23 – 20u30

All the Beauty and the Bloodshed
wo 25.10.23 – 20u30

Anatomie d'une chute
di 31.10.23 – 20u30

www.ccstrombeek.be/film
tickets@ccstrombeek.be

Een verbod op het 'propageren' van homoseksualiteit? Dan denk je misschien aan Oost-Europa of het christelijk-conservatieve Amerikaanse heartland. Maar ook in het Verenigd Koninkrijk was zo'n wet tot twintig jaar geleden van kracht. In haar speelfilmdebuut *Blue Jean* keert regisseur en scenarist Georgia Oakley terug naar 1988, het jaar waarin premier Thatcher de wet invoerde, en laat ze zien hoe dit doorwerkt in het leven van een lesbische gymleraar in Newcastle. Voor Oakley, geboren in het jaar dat de wet van kracht werd, was het maken van *Blue Jean* ook een confrontatie met een blinde vlek uit haar eigen jeugd. "Tijdens het schrijven realiseerde ik me hoeveel vrienden uit mijn generatie betrekkelijk laat in hun leven uit de kast kwamen, als mid- tot laat-twintiger in plaats van in hun tienerjaren. Ik zie dat als een direct gevolg van deze wet. Als je tijdens je hele schooltijd nooit een rolmodel hebt gehad en niemand je laat zien hoe jouw leven zou kunnen zijn, dan durf je daar niet eens over na te denken."

In het jaar dat Section 28 werd afgeschaft, moet u ongeveer de leeftijd hebben gehad die Lois in de film heeft. "Dat klopt.

Gedurende het grootste deel van mijn eigen schooltijd was deze wet van kracht. Maar ik wist er niet van, want niemand sprak erover. Ik laat de film spelen in 1988, omdat er toen discussies over waren op de radio en televisie. Die gesprekken gingen vooral over welk effect dit zou hebben op de kunsten, de angst dat boeken, toneelstukken en kunstwerken met homoseksuele thema's op scholen zouden worden gecensureerd. Daar kwamen bekende acteurs dan over praten op de radio. Dat was de invalshoek – het ging niet over de ervaring van een leraar of leerling.

"Toen ik over de wet hoorde, dacht ik onmiddellijk aan hoe het voor gay leraren moet zijn geweest en wat voor effect het heeft gehad op mijn eigen leven. Ik voerde gesprekken met lesbische vrouwen die destijds als gymleraar werkten; het scenario is een fusie van hun verhalen en mijn ervaring als leerling. Ik wilde dus niet alleen een verhaal vertellen over een docent, maar ook over het domino-effect op jongere generaties.

"Lois' ervaring verschilt van de mijne omdat zij wat meer durft en al bezig is met ontdekken wie ze is. Zo kon ik spelen met de dynamiek tussen docent en leerling, waarbij de leerling op een bepaalde manier de leraar wordt."

Jean staat door haar beroep met één been in de heteronormatieve samenleving, terwijl haar vriendin Viv haar juist aanspreekt op haar lesbische zelfbewustzijn. "Ik wist wat het is om de 'nieuwe lesbo' in de groep te zijn. Ook binnen de queer gemeenschap bestaan er gradaties van heteronormativiteit en een soort hiërarchie die daarop is gebaseerd. Ik kende veel koppels waarin de ene persoon wat meer flag-flying was en de ander zich bijvoorbeeld op haar werk niet uitsprak over haar seksuele oriëntatie. Dat leverde vaak frictie op en het leek me interessant om deze dynamiek te vermengen met de ervaringen van de mensen met wie ik had gesproken.

"In de tijd waarin de film speelt lagen de twee werelden waarin Jean zich beweegt mijlenver uit elkaar. Jean is een antiheld – veel lesbiennes zouden hebben neergekeken op iemand die in hun ogen van twee walletjes at. Aan de andere kant kan zij in haar werk veel krachtiger verandering teweegbrengen dan wanneer ze haar baan zou

opzeggen en zich zou terugtrekken in het getto van de lesbische gemeenschap. Als queer persoon zou je niet per definitie altijd je activisme voorop moeten hoeven stellen."

Op school weet niemand dat Jean lesbisch is en haar zus lijkt te hopen dat het iets is dat nog overgaat. Acteur Rosy McEwen laat je voelen wat zulke omgevingen met iemand doen: Jean is zo op haar hoede dat het bijna lijkt of ze de homofobie van het Thatcher-tijdperk heeft geïnternaliseerd. "Zo heb ik het personage ook geschreven, maar het was niet makkelijk om iemand te vinden die dat kon belichamen. Tot ik de castingtape van Rosy ontving. Ik wist niets van haar, kende haar werk niet. Maar zodra ze begon te praten, voelde ik dat ze had begrepen wat ik wilde. En dat ze fysiek in staat was om de stilheid van dit personage te laten zien, met alle complexe emoties die daaronder liggen. Ik zocht iemand die het publiek nog niet in andere rollen had gezien, die dus echt de Jean kon worden die ik had bedacht – iemand die als een kameleon steeds een andere gedaante weet aan te nemen."

De film ziet eruit alsof hij gemaakt zou kunnen zijn in periode waarin hij zich afspeelt. U draaide hem op 16mm, maar wat kwam er nog meer bij kijken? "Ik vind het interessant dat mensen zeggen dat hij zo authentiek aanvoelt, want we hebben juist bewust de vrijheid genomen om onze inspiratie breder te zoeken. We hebben wel veel gekeken naar bijvoorbeeld het kleurgebruik in Amerikaanse films uit die tijd, zoals *Paris, Texas* [1984]. Ik had me ten doel gesteld om iets te maken dat in die tijd geworteld was, maar tegelijkertijd contact hield met dingen die nu gebeuren. Ik wilde geen film maken die voelt als een tijdscapsule, die je op een willekeurig beeld kunt stilzetten en dat je dan direct ziet in welke tijd hij zich afspeelt. Tussen production design, cinematografie, kostuums en mij als regisseur ging het gesprek steeds over hoe we trouw konden zijn aan die periode zonder het er al te dik bovenop te leggen – dus zonder de typische ijkpunten van een bepaald model televisie, een bepaald type schoenen of een bepaalde haarstijl. Jeans bed was bijvoorbeeld geïnspireerd op een Amerikaans jarenzeventigbed en haar kledingstijl op Japanse straatmode."

Waarom Newcastle? "Tijdens de research merkte ik dat de verhalen die ik hoorde verschilden per plek: platteland of stad, het noorden of het zuiden. Ik merkte al gauw dat ik vooral gericht was op de ervaringen van vrouwen in de noordelijke steden. Ik heb er zelf gewoond, ik ging er naar de universiteit en ik heb familie die ervandaan komt. Dus ik kende de geografie en zo kon ik tijdens het schrijven terugrijpen op mijn eigen herinneringen aan bepaalde plekken. Veel van de vrouwen daar waren in staat om, zoals Jean ook doet, een barrière te creëren tussen hun privéleven en hun werk. Door Newcastle loopt een rivier die een fysieke scheiding vormt tussen haar werk en haar privéleven. En anders dan in Londen en Manchester, waar de queer gemeenschap wat meer geïntegreerd was in het uitgaansleven, zaten in die tijd alle gay bars in Newcastle bij elkaar in een klein gebiedje van drie straten die elkaar onderling kruisten: de 'pink triangle'. Verder was er niets."

Meer over de film op de website:

<https://www.ccstrombeek.be/film/blue-jean>